

S

SABALICH, Giuseppe, pisac i publicist (Zadar, 1856 — 1928). Objavio je iscrpan vodič po Zadru 1897. Pisao u novinama članke kulturnopov. sadržaja koje je poslije izdavao u manjim zbornicima. Izdao dvije monografije o umjetničkim slikama i jednu o minijaturama u Zadru, ilustrirane izvornim fotografijama.

BIBL.: *Guida archeologica di Zara*, Zadar 1897; *Sotto San Marco*, Zadar 1901; *Curiosità storiche zaratine*, Zadar 1906; *I dipinti delle chiese di Zara*, Zadar 1906; *Monografie storiche zaratine*, Zadar 1911; *Pitture antiche di Zara*, Zadar 1912; *Ricerche di storia zaratina*, Zadar 1912; *Vecchie storie zaratine*, Zadar 1913; *Le miniature antiche di Zara*, Zadar 1919; *Cronistoria aneddotica del Nobile Teatro di Zara*, Zadar 1923; *Antichità zaratine*, Zadar 1925.

I. Pet.

R. SABLIĆ, *Uzlazno kretanje*

SABLIĆ, Rudolf, slikar (Vinkovci, 24. I. 1916). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1939. Pohađao specijalnu klasu za slikarstvo kod V. Becića (1940). God. 1952 — 59. bio je kazališni scenograf u Zagrebu (Zagrebačko dramsko kazalište, HNK), Beogradu (Jugoslovensko dramsko pozorište, Atelje 212) i Dubrovniku (Dubrovačke ljetne igre). Bavio se ilustriranjem i opremanjem knjiga, te scenografijom na crtanome filmu (*Samac*, 1958). Živio je u Milanu 1963 — 70. U ranome razdoblju slika mrtve prirode i pejzaže u duhu kasnoga impresionizma (*Lukovi*, 1946; *Iz okolice Dubrovnika*, 1951; *Botanički vrt*, 1952), a već je u slici *Dubrovačko more* (1950) vidljivo apstrahiranje motiva, provedeno slobodnim ritmovima boje na razigranoj površini. Oko 1952. pronalazi vlastiti izraz i opredjeljuje se za lirsku apstrakciju. U ciklusu *Istarski motivi* (1953) pokazuje istančan osjećaj za materiju i kultiviranu površinu slike, što ostaje njegovom značajkom i u kasnijim razdobljima (*Sivi ritam*, 1962; *Skamenjeni ritam*, 1972; *Modri kristali*, 1976). Sabličevi radovi na papiru (kolaži, frotaži) suptilne su kompozicije nadahnute glazbenim oblicima (ciklus *Skolema*, 1974 — 75), dok u crtežima naglašava dinamizam pokreta u prostoru (ciklus *Godišnja doba*, 1977 — 80). Poslije 1980. naglašava figurativni crtež u sklopu kromatski rasvijetljenih površina (*Ranjeni bik*, 1986; *Umiruća ptica*, 1987; *Na moru olupina*, 1988). — Samostalno je izlagao u Rijeci (1953), Subotici (1954), Osijeku (1955, 1978), Zagrebu (1958, 1975, 1976, 1977, 1981, 1983, 1989), Salzburgu (1958), Münchenu (1960), Milanu (1962, 1964, 1979), Splitu (1977), Vinkovcima (1978) i Šibeniku (1981).

LIT.: *Ž. Grum*, *Suvremena hrvatska umjetnost* (katalog), Zagreb 1967. — *D. Schneider*, *Rudolf Sablić* (katalog), Zagreb 1976. — *V. Bužančić*, *Rudolf Sablić* (katalog), Zagreb 1977. — *Z. Rus i M. Šolman*, *Apstraktne tendencije u Hrvatskoj 1951 — 1961* (katalog), Zagreb 1981. — *V. Bužančić*, *Rudolf Sablić* (katalog), Zagreb 1983. — *Z. Tonković*, *Rudolf Sablić — U traganju za izgubljenim oblikom* (katalog), Zagreb 1989. — *Ž. Sa.*

SABLJAK, Srećko, slikar i drvorezbar (Zemun, 19. XI. 1892 — Zagreb, 23. V. 1938). Studirao slikarstvo u Beču i Budimpešti. Izlagao od 1912. samostalno od 1915. Poslije I. svj. r. počeo se baviti drvorezbarstvom. U svojim radovima primjenjuje dekoraciju hrv. pučke umjetnosti. Uporabne predmete (čase, zrcala, kutije i kutijice) oblikuje u stilu tipičnom za razdoblje art décoa. U Lepoglavi je uređio drvorezbarsku kaznioničku radionicu. Samostalno je izlagao drvorezbarske radove u Zagrebu 1922 — 23. Sudjelovao na Svjetskoj izložbi u Parizu 1925. — *Ž. Kć.*

SABLJAR, Mijat, muzealac i skupljač umjetnina (Dubica, 5. V. 1790 — Zagreb, 21. XII. 1865). Školovao se na Vojnoj akademiji u Bečkome Novome Mjestu (1799 — 1809). Potom je bio građevinski inženjer u austroug. vojsci; za službovanja u Lici (1827 — 40) započeo je skupljati starine i prirodine. Nakon umirovljenja 1840. potpuno se posvetio skupljanju i čuvanju starina i umjetnina. Nastanio se u Zagrebu gdje je s prekidima od 1843, kada je sastavio prvi katalog numizmatičke zbirke, do kraja života

radio na zbirkama budućega Narodnoga muzeja. Svojim je darovima utemeljio mnoge muzejske zbirke: numizmatičku, arheološku, starih natpisa i rukopisa, sfragističku te prirodoslovne. God. 1842—48. bio je kustos zbirke umjetnina L. Nugenta na Trsatu. Za vojnoga službovanja i poslije kao namještenik Narodnoga muzeja obišao je Liku, Dalmaciju (1852, 1853/54), Istru, Kvarner i S Hrvatsku bilježeći podatke o arheol. ostacima, arhit. građevinama, slikama, privatnim skupljačima i zbirkama. U svoje je putne bilježnice prepisao i mnogobrojne stare natpise (latinske, grčke, glagoljske) te vješto crtao spomenike, tlocrte gradova i građevina. Bilježenjem i crtanjem dokumentirao je našu umjetničku i kulturnopov. baštinu od 30-ih do 60-ih god. XIX. st. Njegovi su rukopisi dragocjen izvor za proučavanje hrv. spomenika, poglavito onih kojih danas više nema, a čuvaju se u Državnoj upravi za zaštitu kulturne i prirodne baštine (41 putna bilježnica) i drugim zagrebačkim ustanovama (HAZU, Hrvatski povijesni muzej, Arheološki muzej).

BIBL.: *Zvijestje odbornika društva g. c. k. majora Mihalja Sabljara o uspjehu svoga putovanja po Dalmaciji god. 1853. i 1854.* AZPJ, 1854; *Mane, koje smetaju razvitku književnosti i sačuvanju umjetnosti te starinskih predmeta*, Danica ilirska, 1864, 1, 2, i 3.

LIT.: V. Jagić, Mijo Sabljara, Nekrolog, Pozor, 23. XII. 1865. — D. Hirc, Spomen-listak Mijatu Sabljaru, Viena, 1896, 51. — Isti, Mijat Sabljara. Biografske bilješke, Prosvjeta, 1900, 12. — I. Mirnik, Mijat Sabljara u Solinu i Vranjicu god. 1854, VjAHD, 1981. — Muzeologija, 1990, 28 (broj posvećen M. Sabljaru). — I. Petricoli, Od Donata do Radovana, Split 1990, str. 11. V. Fo.

SABOL, Željko, povjesničar umjetnosti i pjesnik (Bjelovar, 28. XI. 1941 — Zagreb, 5. IX. 1991). Diplomirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1967. God. 1968—71. kustos Gradskoga muzeja u Bjelovaru, od 1975. umj. voditelj Galerije »Forum« u Zagrebu, od 1980. urednik u Leksikografskome zavodu »Miroslav Krleža«. Objavljivao lik. kritike i oglede u listovima i časopisima (»Telegram«, »Razlog«, »Republika«, »Odjek«, »Mogućnosti«, »Oko«) te predgovore u katalozima (I. Lovrenčić, Š. Perić, N. Reiser, M. Šutej, Š. Vulas). Organizirao izložbe u zagrebačkim galerijama te u bjelovarskome muzeju.

BIBL.: Oskar Herman, Studentski list, 21. III. 1961; *Put Ede Murtića* (katalog), Niš 1967; *Nasta Rojc* (katalog), Bjelovar 1969; *Zlatko Keser* (katalog), Zagreb 1976; *Eugen Kokot* (katalog), Zagreb 1976; *Petar Salopek* (katalog), Zagreb 1980; *Dalibor Jelavić*, Zagreb 1988; *200 godina zajedno* (katalog), Bjelovar 1991.

LIT.: In memoriam Željko Sabol, Rusan, 1992, 2—3.

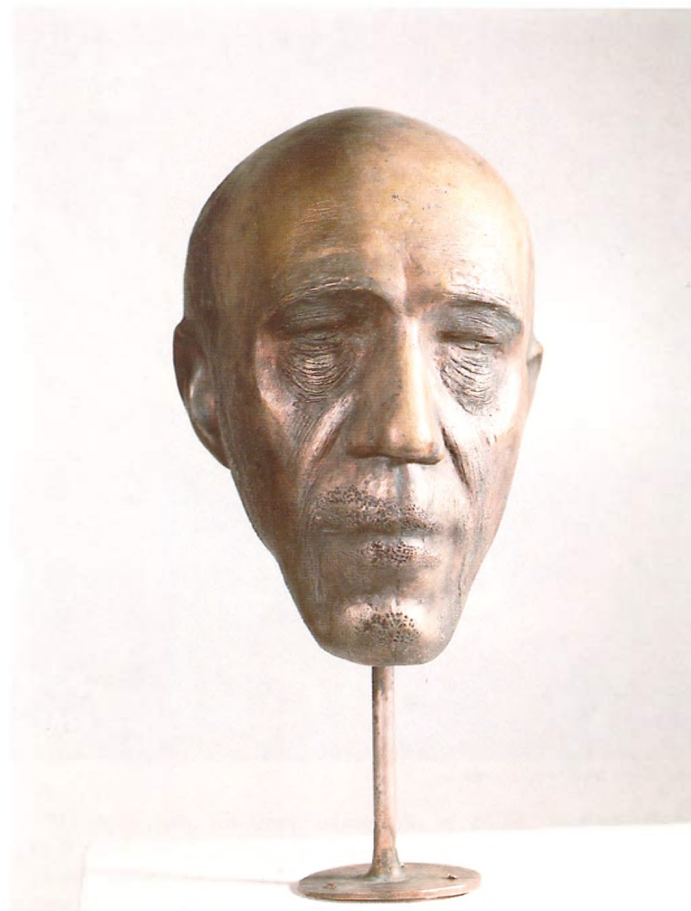
D. Hć.

SABOLIĆ, Ivan, kipar (Peteranec, 24. VIII. 1921 — Zagreb, 25. VI. 1986). Studirao na Akademiji u Zagrebu 1940—44 (F. Kršinić). Specijalizirao kiparstvo kod A. Augustinčića (do 1946). Od 1958. predavao na Akademiji u Zagrebu. Poslije smrti V. Radauša vodio kiparsku Majstorsku radionicu (od 1975). Bio je član JAZU od 1981.

Temelj je Sabolićeva kiparstva ljudski lik, oblikovan u rasponu od rodinove dramatičnosti napetih površina (*Glava starca*, 1948; *Ležeća figura*, 1949) do sažeta izraza, bliskog apstrakciji (*Žene s koritima*, 1957). Poslije 1953. sintetizira univerzalno i lokalno u plastičnome tumačenju motiva (*Žena na magarcu*, 1957; *Podravski motiv*, 1958; *Podravke*, 1960), čime se potvrđuje kao specifičan nastavljatelj figurativne tradicije hrv. kiparstva. I poticaje iz folklora pretvara u sugestivni govor reduciranih figurativnih elemenata (*Metamorfoza glave žene s maramom*, 1960). U tome razdoblju oslobađa figuru suvišnih pojedinosti i zatvara volumene u sustav zaobljenih oblika. Takvim se načinom, uz isticanje psihičkih značajki, odlikuje ciklus njegovih portreta (*Mirko Božić*, 1956; *Portret glumca Cilića*, 1963; *Ivo Šebalja*, 1965). U 70-im godinama naglašava izražajnost površine i najavljuje pokret sardonično-angažirane figuracije (*Ljudi lutke*, 1965). U spomeničkoj skulpturi radi realistične figuralne kompozicije (spomenici na Ugljanu 1950, u Husinu kraj Tuzle 1953, Koprivnici 1955, Rovinju 1956) i prostorno naglašene monumentalno--simbolične oblike (spomenici na brdu Bujanj kraj Niša 1964. i *Jedro* na Dugom otoku kraj Zadra 1979). Bio je suradnik A. Augustinčića na *Spomeniku seljačkih buna* u Gornjoj Stubici (1972—76), a njegova skulptura *Picasso* (iz 1968) postavljena je u javni prostor u Osijeku 1981. — Samostalno je izlagao u Zagrebu (1957) i Beogradu (1958). *Galerija kipova Ivana Sabolića* otvorena je za javnost u Peterancu 1983.

LIT.: M. Arhanić i D. Stipetić, Ivan Sabolić, Zagreb 1960. — J. Baldani, Dvadeset godina hrvatskog kiparstva, 1955—1975 (katalog), Zagreb 1977. — T. Hruškovec, Kipar Ivan Sabolić, Bulletin JAZU, 1982, 1. — V. Bužančić, Prvi postav djela Ivana Sabolića u Galeriji Peteranec (katalog), Koprivnica 1983. — M. Špoljar, Galerija kipova Ivana Sabolića u Peterancu (katalog), Koprivnica 1985. — Z. Rus, Ivan Sabolić, u katalogu: Postojanost figurativnog, Zagreb 1987. Ž. Sa.

SAČIĆ, Darko, slikar (Varaždin, 6. IV. 1955). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1979 (Š. Perić). Bio je suradnik Majstorske radionice Lj.

I. SABOLIĆ, *Portret I. Šebalja*. Zagreb, Moderna galerija

Ivančića i N. Reisera. Od 1979. kustos Galerije slika, 1986—90. ravnatelj Gradskoga muzeja u Varaždinu; od 1990. vlasnik i voditelj galerije »Garestin«. Organizira izložbe i piše predgovore u katalozima (»Risarska škola S. Lypoldta«, I. Rabuzin, B. Ružić). Predstavnik je postinformelske apstrakcije lirskega predznaka (*Oblik u bijelom*, 1979; *Ružićevo drvo sa zlatnim srcem*, 1988). — Samostalno je izlagao u Varaždinu (1977, 1978, 1980), Zagrebu (1979, 1989), Zadru (1989) i Fürstenfeldu (1991). Bavi se lik. kritikom i publicistikom.

LIT.: M. Šolman, Darko Sačić (katalog), Zagreb 1979. — M. Gašparović, Darko Sačić (katalog), Zagreb 1989. Ž. Sa.

SAG → ČILIM

SALAJ, Matija, arhitekt i urbanist (Vukovar, 15. XII. 1932). Diplomirao je na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1958. God. 1962—91. radi u Urbanističkome institutu Hrvatske, a od 1991. direktor je Zavoda za prostorno planiranje pri Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i stanovanja. U institutu vodi izradu velikoga broja regionalnih, prostornih, generalnih te provedbenih urbanističkih planova, vezanih pretežno uz

I. SABOLIĆ, *Figura*. Zagreb, Moderna galerija

